

POUKA 11

Prvi deo: Pregled

Ključni tekst: Jov 42,5.6

Središte proučavanja: 1. Mojsijeva 50,20; Rimljanima 8,28; Jov 10,9; Jov 13,15; Jov 19,23–27; Luka 24,13–35

Kao verni hrišćani, mi možemo s pouzdanjem očekivati da će nas Bog zaštititi od zla i nevolje, i zaista imamo dobar razlog da verujemo da će tako biti. Uostalom, Bog je obećao da će nas čuvati i blagosloviti (4. Mojsijeva 6,24). A mi se trudimo da Ga poštujemo u svemu što činimo, kako ne bismo izgubili taj blagoslov niti ga prisvajali samovoljno. Ipak, i dalje se može dogoditi da se razbolimo ili da trpimo nepravdu i ugnjetavanje u ovom životu. U takvim trenucima vapimo Bogu za pomoć. Nismo jedini koji se u tami života mole Bogu za izbavljenje. Biblija je puna muškaraca i žena Božjih koji su patili i prizivali Ga u pomoć. Psalmi su prožeti molitvama pobožnih ljudi koji prizivaju Boga da ih izbavi od zla (Psalam 71,4; Psalam 97,10). Knjiga o Jovu naročito jasno oslikava ovu pojavu. Jov je pobožan čovek, pa ipak, uprkos svojoj vernosti, podnosi mnoge nevolje i tuge. Jov ne razume razlog svoje patnje. U svojoj mucu, on viče ka Bogu suočen s onim što mu izgleda kao velika nepravda. Upravo zbog toga Jovljev slučaj zaslužuje našu pažnju. Jov doživljava Božju blagodat kroz dva suprotne krajnosti – radost i bol. Unutar granica tih krajnosti, koje oblikuju njegov težak sukob, Jov uči da se nada.

Drugi deo: Komentar

Iskustvo blagodati. Knjiga o Jovu počinje snažnom tvrdnjom o Jovu i njegovim velikim vrlinama. Prema biblijskom piscu, Jov je bio „dobar i pravedan“ (Jov 1,1). Takođe, Jov je smatran „najvećim od svih ljudi na Istoku“ (Jov 1,3). Čak i sam Bog svedoči o Jovu, govoreći: „Nema onakoga čovjeka na zemlji“ (Jov 1,8). Prema svim ocenama, Jov je savršen čovek. Ipak, na kraju knjige, Jov, odgovarajući Bogu, priznaje da je u vreme kada je smatran „savršenim“ njegov odnos sa Bogom bio tek na primitivnom nivou: „Ušima slušah o Tebi“ (Jov 42,5). Potom dodaje: „A sada Te oko moje vidi“ (Jov 42,5). Tako Jov uviđa da je nešto važno nedostajalo, što ga je sprečavalo da uistinu vidi Boga.

Šta je to bilo?

Pažljivo čitanje biblijskog teksta, a naročito ponavljane reči *khinam*, koja znači „ni za šta“ ili „badava“, pomaže nam da pronađemo odgovor. Reč *khinam* se prvi put pojavljuje u knjizi o Jovu u obliku pitanja, kada sotona odgovara Bogu, koji je upravo pohvalio Jova zbog njegove pobožnosti: „Eda li se Jov uzalud [badava – khinam] boji Boga?“ (Jov 1,9). Sotona tvrdi da je Bog previše zaštitnički nastrojen prema Jovu. Da bi dokazao svoje reči, sotona predlaže iskušenje: neka se dirne u Jova i njegovo imanjenje, neka se udari „u sve što ima“ (Jov 1,11). Sotona se kladi da će tada Jov zgrešiti. Bog dopušta da sve što Jov ima padne pod razornu silu sotonine moći. Napad Savejaca, oganj s neba i silan vetar pustoše njegovo imanjenje (Jov 1,13–19). Na kraju, Jov gubi sve što je imao. Ipak, iako tužan, on nije sagrešio (Jov 1,22).

U odgovoru na sotoninu optužbu, Bog koristi istu reč *khinam* koju je sotona upotrebio kada Ga je optužio da štiti Jova: „Premda si me nagovorio, te ga upropastih ni za što

[*khinam*]“ (Jov 2,3). Jov potvrđuje isto kada u svom vapaju Bogu kaže da su mu rane umnožene *khinam* – „ni za što“ (Jov 9,17).

Reč *khinam*, koja potiče od reči *khen* – „blagodat“, postaje ključna reč koja obeležava Jovljevu sudbinu. S jedne strane, Jov pati „badava“ (*khinam*). S druge strane, optužen je da Bogu služi iz sebičnih pobuda i želje za blagostanjem. Ovu sotoninu optužbu ponavljaju i njegovi prijatelji (Jov 34,9; Jov 35,3). Čak i sam Jov, čini se, prihvata tu ideju kada nabraja svoja dobra dela (Jov 29,12–17; Jov 31,1) i izjavljuje da očekuje nagradu za njih (Jov 29,18). Ono što je, međutim, nedostajalo u Jovljevom odnosu sa Bogom bilo je iskustvo blagodati. Jov je morao da prođe kroz iskustvo patnje „badava“, bez nade u ikakvu korist, da bi razumeo Božji nezaslužan dar blagodati.

Problem patnje. Knjiga o Jovu naglašava da je sotona taj koji unosi patnju u ljudski rod (Jov 1,12). Sam Bog potvrđuje sotoninu odgovornost za Jovljevu patnju (Jov 2,6). Elen G. Vajt jasno piše koga treba okriviti za Jovljevu patnju: „Istorija o Jovu je pokazala da patnju nanosi sotona“ – „Čežnja vekova“ [*Desire of Ages*], str. 471. originala. Isus, takođe, pripisuje patnju neprijatelju (Matej 13,28).

Da li, onda, Jov greši kada predlaže da je Bog odgovoran za njegov bol? Kroz celu knjigu, Jov pripisuje Bogu ulogu Onoga koji ga satire (Jov 10,3) i razbija u paramparčad (Jov 16,12). Jov čak pita: „Ako ne on, da ko?“ (Jov 9,24). Ipak, na kraju knjige, Bog odgovara na Jovljeve tvrdnje tako što nabraja svoja dela stvaranja (Jov 38; Jov 39). Njegova odbrana protiv tvrdnje da On uništava jeste to što je On Stvoritelj. Dakle, kada Jov postavlja Boga kao uzrok patnje, on zapravo izriče monoteističku tvrdnju da postoji samo jedan Bog, jedna sila, koja je krajnje odgovorna za sve što se događa ljudima. Gospod, preko Mojsija, izražava ovu ideju rečima: „Vidite sada da sam ja, ja sam, i da nema Boga osim mene. Ja ubijam i oživljujem, ranim i iscjeljujem, i nema nikoga ko bi izbavio iz moje ruke“ (5. Mojsijeva 32,39). Ovaj paradoks prožima samu suštinu i kvalitet Jovljeve vere.

Čuvena je Jovljeva izjava o Gospodu: „Da me i ubije, opet ću se uzdati u Nj“ (Jov 13,15). Verujući Jevrej in je uveren da i dobro i zlo dolazi iz Božje ruke (Priče Solomonove 16,4), jer zna za Božju dobrotu i blagodat, i veruje bez obzira na zle životne okolnosti (1. Mojsijeva 50,20; Rimljanima 8,28).

Vizija vaskrsenja. Jovu njegov prijatelj Vildad gotovo otvoreno govori da je zao čovek (Jov 18), koji ne poznaje Boga i koji zaslužuje da ode u grob (Jov 18,21). Jov mu odgovara: „Ali znam da je živ moj Iskupitelj“ (Jov 19,25). „I ako se ova koža moja i raščini, opet ću u tijelu svom vidjeti Boga“ (Jov 19,26). U ovim stihovima Jov potvrđuje veru u svoje vaskrsenje, koje će se dogoditi na kraju vremena: „Ali znam da je živ moj Iskupitelj, i na pošljedak da će stati nad prahom“ (Jov 19,25). Dakle, iz svog izmrcvarenog tela Jov izvlači ovaj paradoks nade: „I ako se ova koža moja i raščini, opet ću u tijelu svom vidjeti Boga“ (Jov 19,26).

Ovim Jov ne misli na neko iskustvo koje se događa u njegovom sadašnjem životu, niti na ličnu besmrtnost posle smrti. On govori o kosmičkom događaju koji se tiče „Zemlje“, o eshatološkom događaju koji se odnosi na poslednje dane. To je vaskrsenje mrtvih, u kojem će on, u svom telu (Jov 19,26), videti Boga svojim sopstvenim očima (Jov 19,27).

Odgovarajući opet na Vildadove poslednje reči (Jov 18,21), Jov ironično završava svoj govor ovom opomenom: „Znajte da ima sud“ (Jov 19,29). Jovljeva nada u vaskrsenje povezana je s danom suda, baš kao u Knjizi proroka Danila (Danilo 12,1–3). Isus je na ovu nadu podsetio Martu na dan Lazarevog vaskrsenja (Jovan 11,23). A Pavle je

propovedao o blaženoj nadi onima koji su je poricali (1. Korinćanima 15,12–19). Ova nada je poslednja poruka Biblije: jedino rešenje za problem sveta jeste Božje stvaranje „Novog Neba i Nove Zemlje“, u kojima „smrti neće biti više, ni plača, ni vike, ni bolesti neće biti više; jer prvo prođe“ (Otkrivenje 21,1.4).

Treći deo: Primena u životu

Savet za učitelja: Sledeća pitanja mogu se razmatrati sa celim razredom ili u malim grupama, u zavisnosti od vaših potreba. Ako se odlučite da podelite razred u manje grupe, ostavite dovoljno vremena za diskusiju, a zatim obezbedite vreme za izlaganje njihovih ideja na kraju časa.

Takođe, ohrabrite članove razreda da tokom naredne sedmice učestvuju u jednoj ili više vežbi navedenih u odeljku „Aktivnosti“. Zatim ih pozovite da sledeće subote podeli svoja iskustva sa razredom. Kako je aktivnost ojačala njihovu veru? Kako ih je približila Isusu?

Pitanja za diskusiju:

1. Kako biste utešili ljude koji pate bez očiglednog razloga, kao u slučaju Jova?
2. Kako biste odgovorili onima koji dovode u pitanje pobožnost i religijsku posvećenost ljudi koji su bolesni?
3. Neka članovi razreda odgovore na sledeće pitanje: Da li bi vaša vera ostala nepokolebljiva ako Bog ne bi uslišio vašu molitvu za ozdravljenje voljene osobe?
4. Da li ste spremni da zahvalite Bogu za svoju patnju (bolest, pad na ispitu itd.), iako ste dali sve od sebe? Diskutujte o tome.
5. Da li krivite siromašne ljude za njihovo stanje? Objasnite.
6. Koji su vaši argumenti protiv onih koji tvrde da zaslužujete svoje neuspehe? Šta mislite o ideji da će Bog uvek odgovarati na sve vaše molitve u skladu sa vašim očekivanjima i da će uspeh uvek krasiti živote Božjeg naroda?
7. Zašto je Božji kosmički odgovor – novo stvaranje – jedino rešenje za naše lične probleme i za probleme ranjenog sveta?

Aktivnosti:

1. Napišite propoved ili govor za pomen koji će biti izrečen na grobu preminulog voljenog ili prijatelja. Pošaljite ga porodici ožalošćenih da ih utešite.
2. Podelite priče iz sopstvenog života u kojima ste iskusili Božju blagodat tokom bolnog perioda. Naučite da zahvaljujete Bogu i za loše i za dobre stvari u životu.
3. Posetite bolesnog prijatelja u bolnici ili osobu koja je teško bolesna. Koje reči utehe ćete podeliti sa njom?